

Oro för krig och försvarsviljan i utsatta områden

Kunskapspartner till Järvaveckan Research:

Innehåll

01	Vilka står bakom?	03
	Om Stiftelsen Järvaveckan	03
	Om Järvaveckan Research	04
	Om vår kunskapspartner Indikator Opinion	04
	Om rapportens finansiering	04
02	Om rapporten	05
	Inledning: Oro för krig och försvarsviljan i utsatta områden	05
03	Resultat	06
	Personer med utländsk bakgrund mer oroliga för att det ska bli krig i Sverige	06
	Högst försvarsvilja bland de som är födda i ett annat land	09
	Fördjupade analyser av försvarsviljan	14
04	Om undersökningen	16
	Metodbeskrivning och genomförande	16
05	Kontaktuppgifter	19

01

Vilka står bakom

01.1

Om Stiftelsen Järvaveckan

Stiftelsen Järvaveckan är det övergripande namnet för tre olika verksamheter: Järvaveckan Evenemang, Järvaveckan Research och Järvaveckan Dialog. Stiftelsen Järvaveckan är en ideell, politiskt och religiöst obunden stiftelse.

SYFTE

Stiftelsen Järvaveckans syfte är att bidra till ett samhälle där mångfald är en allmänt erkänd styrka. Ett samhälle där alla oavsett bakgrund får möjlighet att bidra med och utvecklas i sin fulla potential till gagn för samhällsutvecklingen, för näringsliv och ekonomi och för den enskilda individen.

VISION

Vägen dit går via öppna samtal som bygger på ömsesidig respekt och gemensam kunskap. Där är Stiftelsen Järvaveckan en expert som bidrar med nya insikter och en kraft för brobyggande möten. Stiftelsen Järvaveckan är den självklara mötesplatsen för öppna samtal och vidgade vyer, där fler röster blir hörda och fler perspektiv och fakta blir kända.

Våra tre verksamhetsområden är :

- Järvaveckan Evenemang: vi organiserar större evenemang så som det årliga evenemanget Järvaveckan på Spånga IP.
- Järvaveckan Research: vi tar fram och sprider ny kunskap och vetenskapligt grundade rapporter som ger nödvändiga insikter om det svenska samhället för upplysta samtal och offentlig debatt.
- Järvaveckan Dialog: samtalsserie för öppna, inkluderande diskussioner om samhällets mest angelägna utmaningar – i form av rundabordssamtal, seminarier, paneler och workshops.

01.2

Om Järvaveckan Research

Järvaveckan Research fördjupar insikter och debatt genom att ta fram och publicera faktarapporter och ge utrymme åt de röster och perspektiv som traditionellt förbises. Vi tar fram ny kunskap och vetenskapligt grundande rapporter där vi tar stöd av etablerade undersökningsföretag och statistik från myndigheter.

Samarbete är nyckeln till vår framgång och vi samarbetar med en rad olika kunskapspartners, inklusive företag, stiftelser och myndigheter. Detta säkerställer att våra rapporter är välgrundade, relevanta och aktuella. Det ger oss också möjlighet att sprida våra resultat brett och påverka samhällsdebatten.

Genom att utveckla och distribuera faktarapporter och nya perspektiv ger vi en in-

blick i livsvillkoren för boende i olika områden och befolkningsgrupper över hela Sverige. Vår research är tänkt att bryta ytterligare ett slags utanförskap, nämligen det som uppstår när många har bestämda uppfattningar om områden och befolkningsgrupper utan att egentligen skaffa sig en bredare bild av verkliga förhållanden. Vår övergripande ambition är att bidra till en mer nyanserad och konstruktiv samhällsdebatt och inspirera till positiv förändring.

01.3

Om vår kunskapspartner: Indikator Opinion

Indikator Opinion är Sveriges ledande opinionsinstitut. Med hjälp av vetenskapliga metoder genomför vi årligen flera av Sveriges mest välkända och omfattande undersökningar vars resultat redovisas dagligen i massmedia. Vi har spetskompetens inom

alla steg i undersökningsprocessen, från enkätkonstruktion och undersökningsdesign till befolkningsundersökningar via post och specialdesignade panelundersökningar samt fokusgruppssamtal för kvalitativa insikter.

01.4

Om rapportens finansiering

Denna rapport är framtagen av Järvaveckan Research och har möjliggjorts genom stöd från Jacob Wallenbergs Stiftelse samt Catarina och Sven Hagströmers

Stiftelse. Stödet har varit avgörande för genomförandet av undersökningen och rapportens publicering.

02

Om rapporten

02.1

Inledning: Oro för krig och försvarsviljan i utsatta områden

Rysslands fullskaliga invasion av Ukraina i februari 2022 innebar ett grundläggande skifte i den europeiska säkerhetsordningen. För Sveriges del har utvecklingen lett till ett tydligt ökat fokus på frågor om försvar, säkerhet och beredskap – både politiskt och medialt. Detta kulminerade formellt i och med Sveriges inträde i Nato i mars 2024, men försvars- och säkerhetsfrågorna har även därefter fortsatt att inta en central plats på dagordningen i en tid präglad av geopolitisk osäkerhet, pågående krig i närområdet och ökade spänningar mellan stormakter.

Mot denna bakgrund har frågan om försvarsvilja åter aktualiserats i den svenska samhällsdebatten. En viktig referenspunkt är FOI:s rapport *Svenskarnas försvarsvilja* från 2021, där olika dimensioner av försvarsvilja analyserades, bland annat viljan att delta i en stridande roll med fara för det egna livet. Rapporten visade tydliga skillnader mellan grupper i befolkningen och pekade bland annat på variationer kopplade till kön, ålder och militär erfarenhet. Samtidigt konstaterade FOI att möjligheterna att analysera försvarsviljan bland personer med utländsk bakgrund var begränsade, eftersom antalet svarande i denna grupp var för litet för att möjliggöra säkra slutsatser.

Det var mot denna bakgrund som Järvaveckan Research, i samarbete med Indikator Opinion, genomförde en omfattande datainsamling under vårvintern 2024 med

särskilt fokus på boende i de av Polismyndigheten definierade utsatta områdena. Ambitionen var att bidra med ny kunskap om försvarsviljan i grupper som i tidigare studier haft svårt att fångas upp, och där erfarenheter av krig, konflikt och statliga institutioner ofta ser annorlunda ut än i befolkningen i stort.

Resultaten från 2024 års undersökning visade att försvarsviljan bland boende i utsatta områden i stort låg på jämförbara nivåer som i övriga Sverige. Samtidigt framträdde skillnader inom gruppen boende i utsatta områden, där svarande med utländsk bakgrund uppvisade en högre personlig försvarsvilja än svarande med svensk bakgrund. Dessa mönster stod sig även när hänsyn togs till andra relevanta bakgrundsfaktorer i fördjupade analyser.

I den här rapporten följs resultaten från 2024 upp och fördjupas ytterligare. Dels genom mer detaljerade analyser av försvarsviljan och dess samband med demografiska och attitydmässiga faktorer, dels genom att bredda perspektivet till att även omfatta upplevelser av oro för krig i Sverige. Rapporten redovisar därför inte bara hur försvarsviljan ser ut bland boende i utsatta områden och i övriga Sverige, utan också hur olika grupper uppfattar risken för att Sverige ska dras in i ett krig – en dimension som är central för att förstå hur människor orienterar sig i ett allt mer osäkert omvärldsläge.

03 Resultat

03.1 Personer med utländsk bakgrund mer oroliga för att det ska bli krig i Sverige

Bland svarande i övriga Sverige uppger en dryg tredjedel, närmare bestämt omkring 36 procent, att de är ganska eller mycket oroliga för att det ska bli krig i Sverige. Samtidigt anger en majoritet att de är ganska lite eller inte alls oroliga.

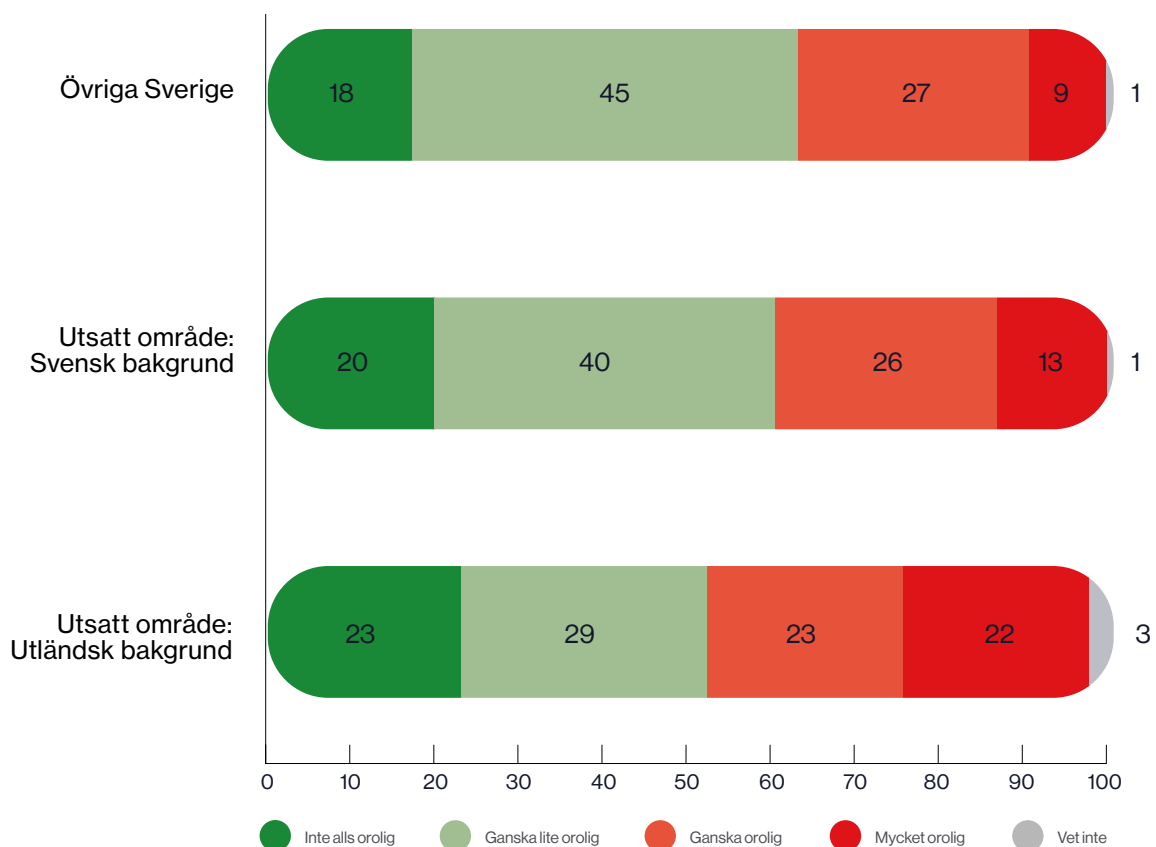
När vi i nästa steg jämför dessa nivåer med boende i utsatta områden framträder flera tydliga skillnader. Bland boende i utsatta områden med svensk bakgrund ligger oron på nivåer som i stort motsvarar dem i övriga Sverige. Andelen som uppger att de är ganska eller mycket oroliga skiljer sig

endast marginellt från övriga Sverige (39 procent oroliga).

Bilden förändras däremot tydligt när vi fokuserar på svarande i utsatta områden med utländsk bakgrund. Här är det 45 procent som uppger att de är ganska eller mycket oroliga för att det ska bli krig i Sverige. Skillnaderna blir än mer påtagliga när fokus flyttas till andelen som säger sig vara mycket oroliga. Bland svarande med utländsk bakgrund i utsatta områden uppger 22 procent att de är mycket oroliga, vilket kan jämföras med 9 procent bland svarande i övriga Sverige.

FIGUR 1

Oro för krig i Sverige, efter bostadsområde och bakgrund (procent).

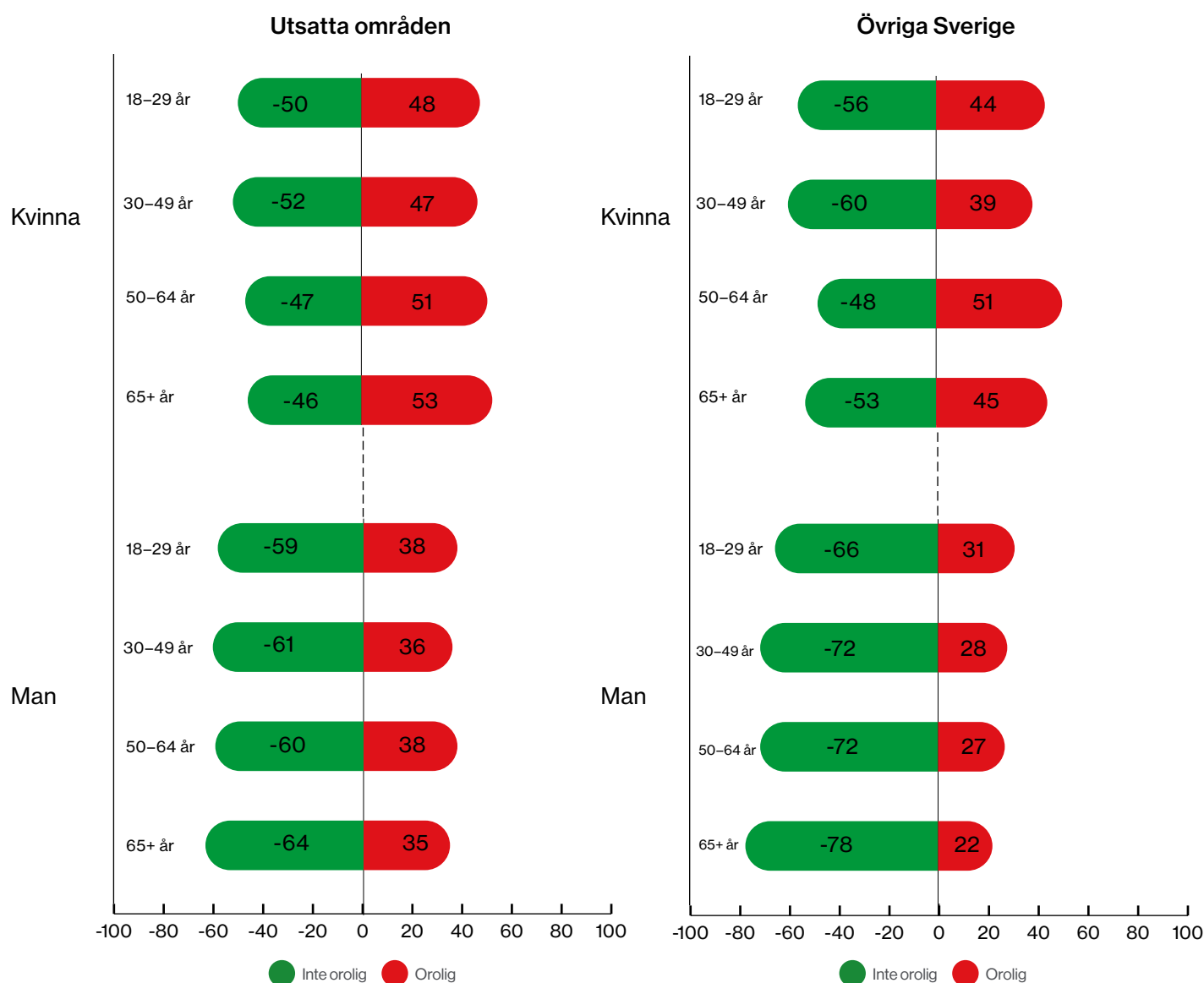
Kommentar: Figuren visar hur oron för krig i Sverige fördelar sig mellan olika svarsalternativ bland boende i övriga Sverige samt bland boende i utsatta områden, uppdelat på personer med svensk respektive utländsk bakgrund. Frågan som ställdes var: "Hur orolig är du för följande? Att det ska bli krig i Sverige." Svarsalternativen var: Inte alls orolig, Ganska lite orolig, Ganska orolig, Mycket orolig samt Vet inte.

När vi därefter bryter ner resultaten efter kön och ålder bland svarande i utsatta områden respektive övriga Sverige framträder flera tydliga mönster. Kvinnor uppger genomgående högre grad av oro än

män, oavsett åldersgrupp. Skillnaderna mellan åldersgrupper är relativt små bland kvinnor, medan oron bland män tenderar att minska med stigande ålder.

FIGUR 2

Oro för krig i Sverige, efter kön, ålder och bostadsområde (procent).

Kommentar: Figuren visar andelen som uppger att de är oroliga respektive inte oroliga för krig i Sverige, uppdelat på män och kvinnor samt åldersgrupper, separat för boende i utsatta områden och boende i övriga Sverige. Resultaten redovisas i procent för åldersgrupperna 18-29 år, 30-49 år, 50-64 år samt 65 år och äldre inom män och kvinnor. Andelen som är orolig utgörs av sammanslagna svar för "ganska orolig" och "mycket orolig", medan andelen som inte är orolig utgörs av sammanslagna svar för "inte alls orolig" och "ganska lite orolig". Frågan som ställdes var: "Hur orolig är du för följande? Att det ska bli krig i Sverige."

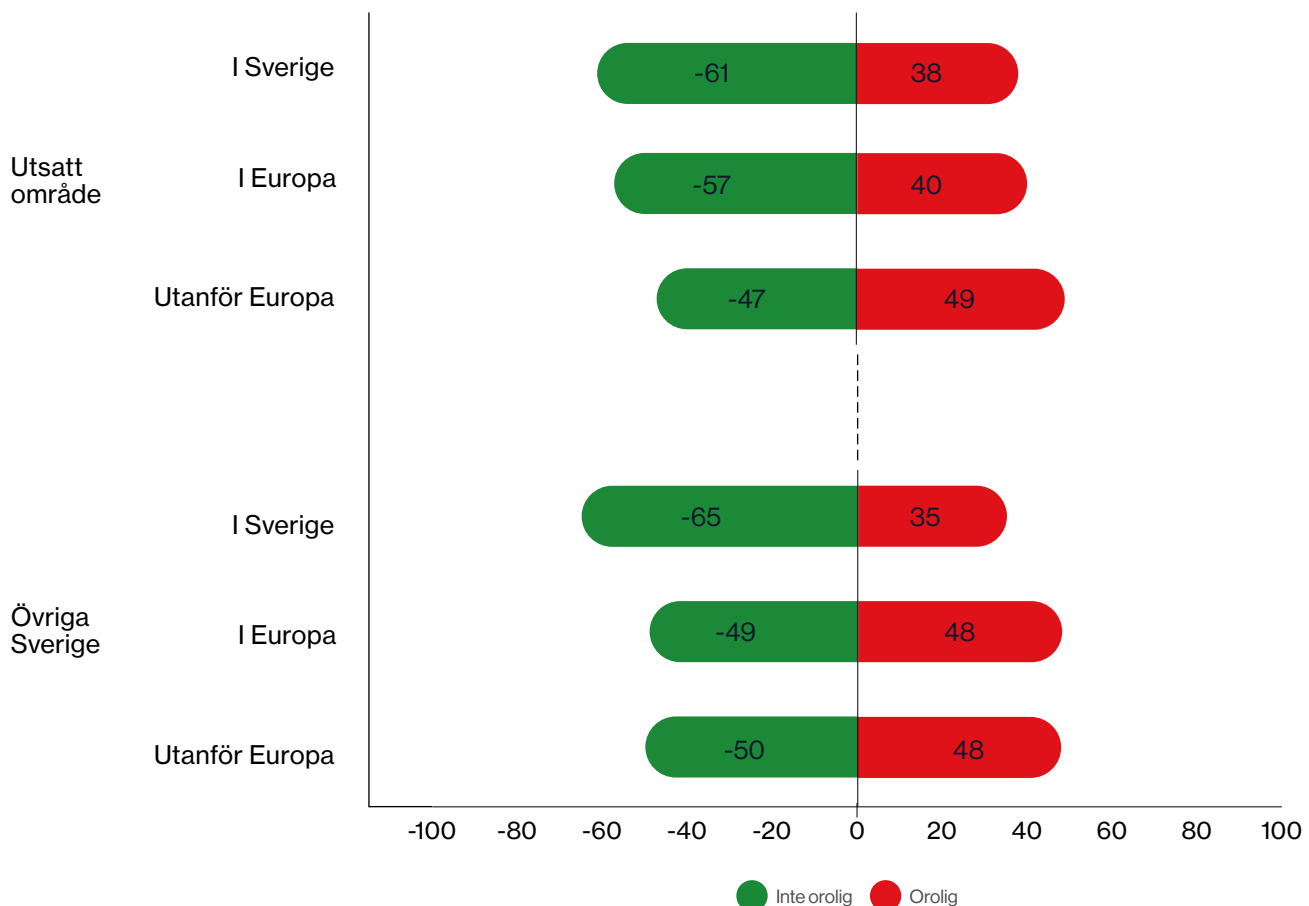
Avslutningsvis riktas fokus mot skillnader i oro för krig utifrån var den svarande är född. Resultaten redovisas uppdelat bland svarande i utsatta områden och svarande i övriga Sverige. Det är samtidigt viktigt att notera att antalet svarande i urvalet till övriga Sverige som är födda utanför Sverige är relativt litet, vilket innebär större osäkerhet i dessa skattningar.

Bland svarande födda i Sverige – oavsett

om man bor i ett utsatt område eller i övriga Sverige – är det en majoritet som uppger att de är ganska lite eller inte alls oroliga för att det ska bli krig i Sverige. Bland dem som är födda i ett annat land i Europa är andelen oroliga något högre. Den högsta oron återfinns bland svarande som är födda i ett land utanför Europa. Detta mönster återfinns både bland boende i utsatta områden och bland boende i övriga Sverige.

FIGUR 3

Oro för krig i Sverige, efter födelseland och bostadsområde (procent).

Kommentar: Figuren visar andelen som uppger att de är oroliga respektive inte oroliga för krig i Sverige, uppdelat på födelseland (född i Sverige, född i Europa utanför Sverige samt född utanför Europa), separat för boende i utsatta områden och boende i övriga Sverige. Resultaten redovisas i procent. Andelen som är orolig utgörs av sammanslagna svar för "ganska orolig" och "mycket orolig", medan andelen som inte är orolig utgörs av sammanslagna svar för "inte alls orolig" och "ganska lite orolig". Frågan som ställdes var: "Hur orolig är du för följande? Att det ska bli krig i Sverige."

03.2

Högst försvarsvilja bland de som är födda i ett annat land

I händelse av ett militärt angrepp på Sverige uppger knappt hälften av svarande i övriga Sverige att de är mycket eller ganska villiga att delta i en stridande funktion för nationens försvar, trots faran för sitt eget liv. Samtidigt uppger en betydande andel att de inte är särskilt eller inte alls villiga, medan omkring var tionde svarar att de inte vet.

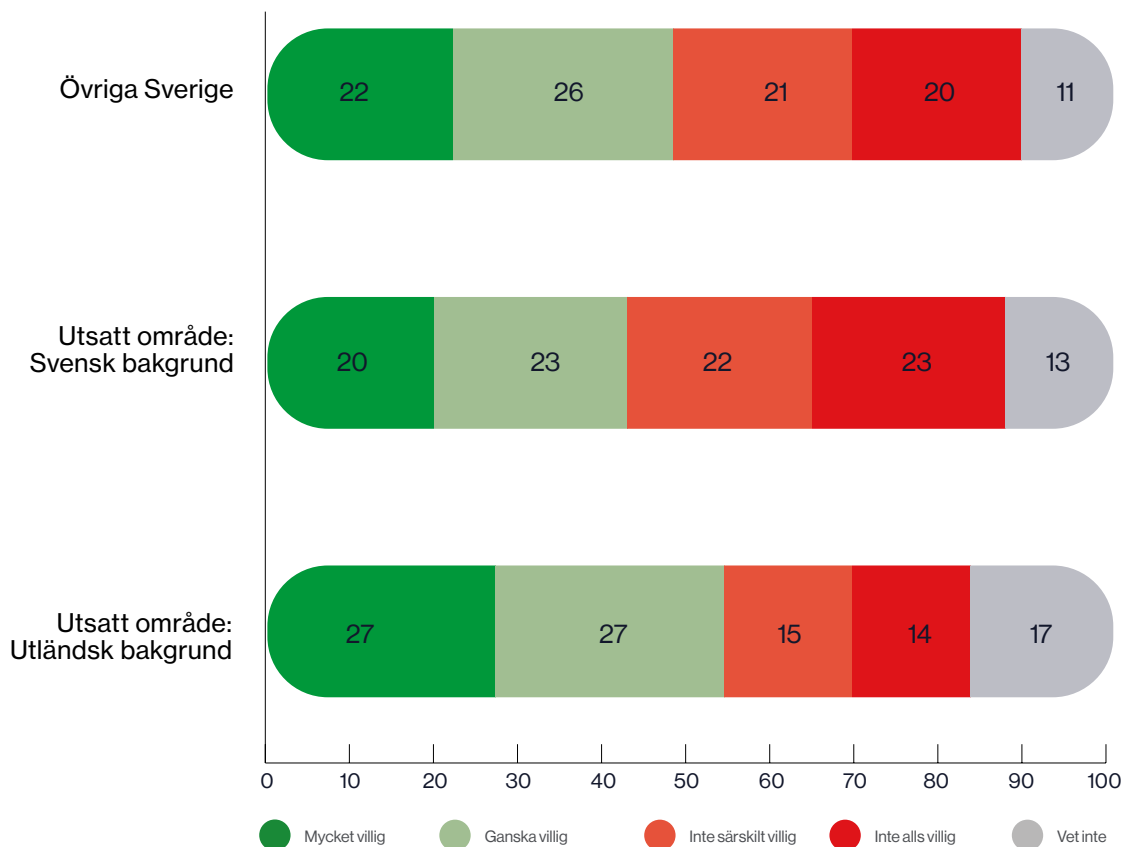
När resultaten jämförs med boende i utsatta områden framträder både likheter och skillnader. Bland boende i utsatta områden med svensk bakgrund är försvarsviljan lägre än i övriga Sverige. I denna grupp uppger drygt fyra av tio att de är mycket eller ganska vil-

liga att delta i en stridande funktion, medan en något större andel uppger att de inte är villiga.

Bilden skiljer sig tydligt bland boende i utsatta områden med utländsk bakgrund. I denna grupp uppger en större andel att de är mycket eller ganska villiga att delta i en stridande funktion för nationens försvar. Samtidigt är andelen som uppger att de inte är särskilt eller inte alls villiga lägre jämfört med boende i utsatta områden med svensk bakgrund. Skillnaderna är särskilt tydliga när fokus riktas mot andelen som uppger att de är mycket villiga att delta i en stridande funktion.

FIGUR 4

Försvarsvilja vid ett militärt angrepp mot Sverige, efter bostadsområde och bakgrund (procent).

Kommentar: Figuren visar hur viljan att delta i en stridande funktion för Sveriges försvar fördelar sig mellan olika svarsalternativ bland boende i övriga Sverige samt bland boende i utsatta områden, uppdelat på personer med svensk respektive utländsk bakgrund. Frågan som ställdes var: "I händelse av ett militärt angrepp på Sverige, hur villig skulle du vara att delta i en stridande funktion för nationens försvar, trots faran för ditt eget liv?" Svarsalternativen var: Mycket villig, Ganska villig, Inte särskilt villig, Inte alls villig samt Vet inte.

När försvarsviljan bryts ned efter kön och ålder i de två urvalen framträder flera välkända mönster. Genomgående uppger män i högre utsträckning än kvinnor att de är villiga att delta i en stridande funktion för nationens försvar. Detta gäller samtliga åldersgrupper och både bland boende i utsatta områden och i övriga Sverige.

Bland kvinnor är försvarsviljan genomgående lägre, och i flertalet åldersgrupper är andelen som uppger att de inte är villiga större än andelen som uppger att de är villiga. Jämförs resultaten mellan boende i utsatta områden och boende i övriga Sverige framträder samtidigt vissa skillnader. Det tydligaste mönstret är att kvinnor i utsatta områden uppvisar en högre försvarsvilja än kvinnor i övriga Sverige, ett mönster som återfinns i samtliga åldersgrupper.

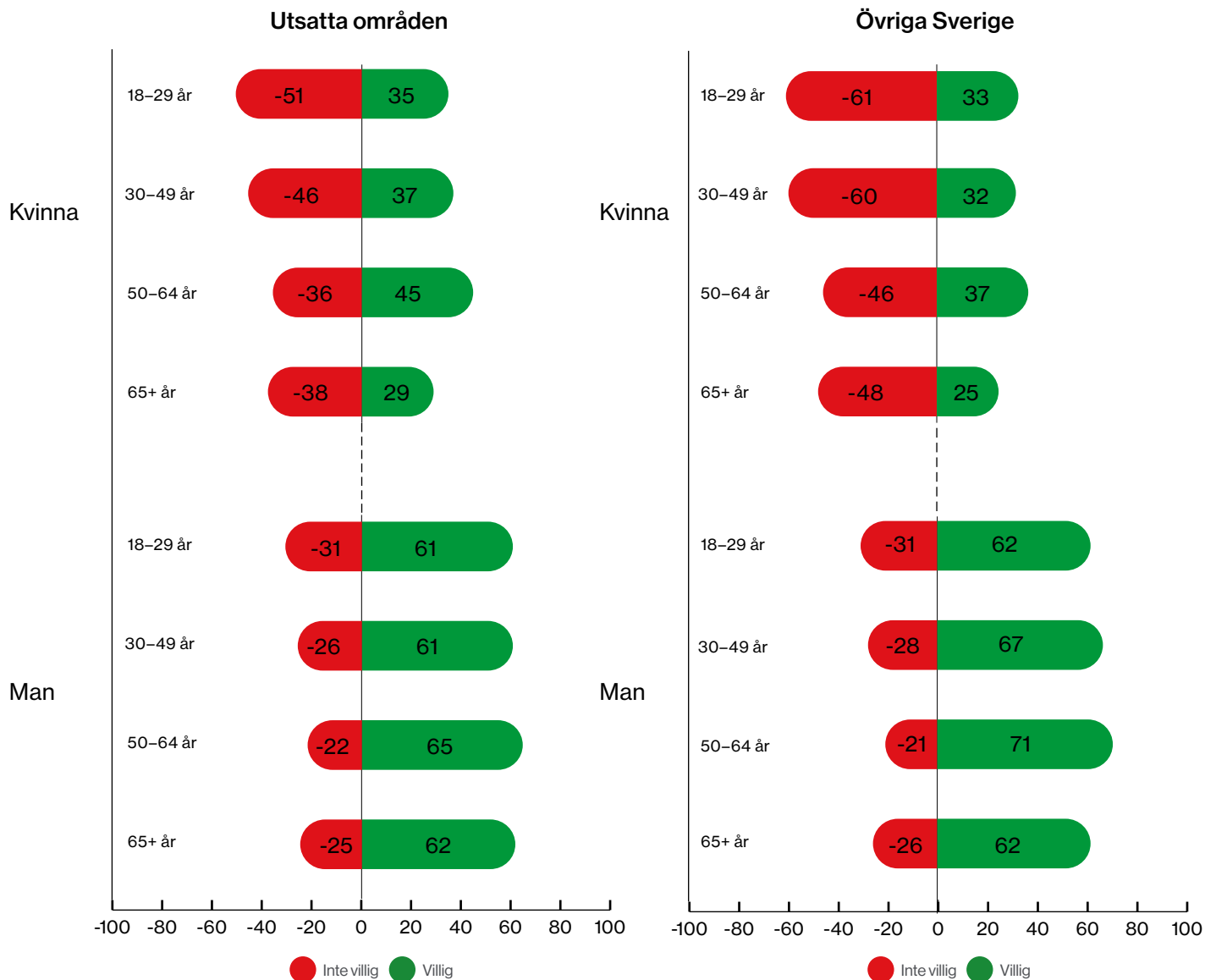
Motsvarande jämförelse för män visar inte samma tydliga skillnader mellan bostadsområden. För åldersgrupperna 18–29 år och 65 år och äldre är resultaten i stort sett likartade mellan boende i utsatta områden och boende i övriga Sverige. Bland män i åldrarna 30–64 år är försvarsviljan däremot något högre bland svarande i övriga Sverige än bland boende i utsatta områden.

Sett till åldersmönster bland män är försvarsviljan relativt jämnt fördelad över livscykeln, med ett tydligt undantag. Gruppen 50–64 år uppvisar den högsta försvarsviljan, vilket sammanfaller med en generation som i större utsträckning haft erfarenhet av allmän värnplikt.

FIGUR 5

Försvarsvilja vid ett militärt angrepp mot Sverige, efter kön, ålder och bostadsområde (procent).

Villig att strida med fara för eget liv

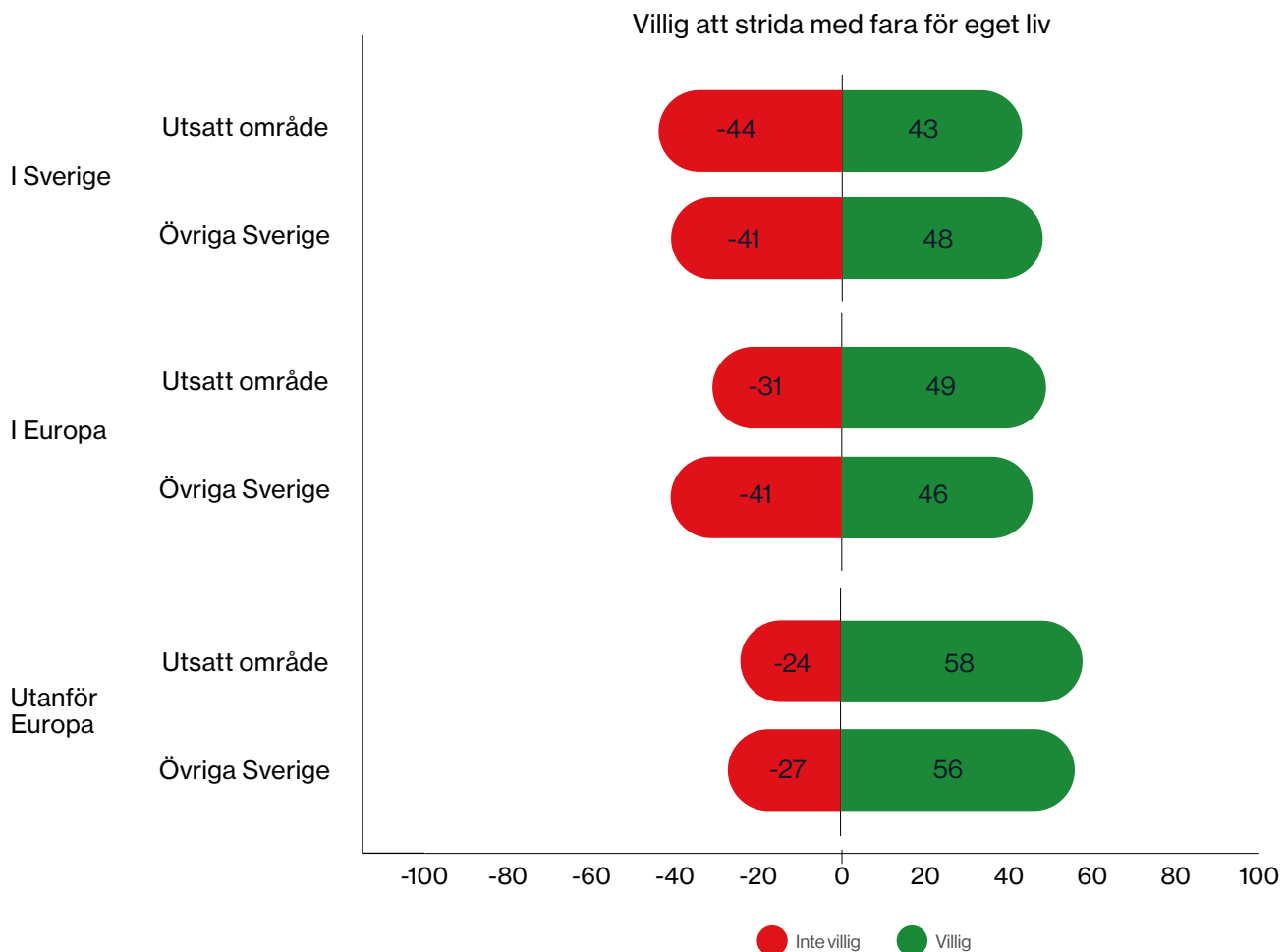
Kommentar: Figuren visar andelen som uppger att de är villiga respektive inte villiga att delta i en stridande funktion för Sveriges försvar vid ett militärt angrepp, trots fara för det egna livet, uppdelat på män och kvinnor samt åldersgrupperna 18-29 år, 30-49 år, 50-64 år och 65 år och äldre. Resultaten redovisas separat för boende i utsatta områden och boende i övriga Sverige och anges i procent. Frågan som ställdes var: "I händelse av ett militärt angrepp på Sverige, hur villig skulle du vara att delta i en stridande funktion för nationens försvar, trots faran för ditt eget liv?" Andelen som är villig utgörs av sammanslagna svar för "mycket villig" och "ganska villig", medan andelen som inte är villig utgörs av sammanslagna svar för "inte särskilt villig" och "inte alls villig".

När fokus flyttas från ålder till bakgrund framträder tydliga skillnader i försvarsvilja. Den lägsta andelen villiga återfinns bland boende i utsatta områden som är födda i Sverige. I denna grupp uppger drygt fyra av tio att de är villiga att delta i en stridande funktion, medan en ungefär lika stor andel uppger att de inte är villiga. Bland boende i övriga Sverige som är födda i Sverige är andelen villiga något högre. Motsvarande nivåer återfinns även bland

svarande som är födda i ett annat europeiskt land, oavsett om de bor i ett utsatt område eller i övriga Sverige. Den högsta försvarsviljan återfinns bland svarande som är födda i ett land utanför Europa. Detta gäller både boende i utsatta områden och boende i övriga Sverige. I dessa grupper uppger knappt sex av tio att de är villiga att delta i en stridande funktion, medan omkring en fjärdedel uppger att de inte är villiga.

FIGUR 6

Försvarsvilja vid ett militärt angrepp mot Sverige, efter födelseland och bostadsområde (procent).

Kommentar: Figuren visar andelen som uppger att de är villiga respektive inte villiga att delta i en stridande funktion för Sveriges försvar vid ett militärt angrepp, trots fara för det egna livet, uppdelat på födelseland (född i Sverige, född i Europa utanför Sverige samt född utanför Europa), separat för boende i utsatta områden och boende i övriga Sverige. Resultaten redovisas i procent. Frågan som ställdes var: "I händelse av ett militärt angrepp på Sverige, hur villig skulle du vara att delta i en stridande funktion för nationens försvar, trots faran för ditt eget liv?" Andelen som är villig utgörs av sammanlagda svar för "mycket villig" och "ganska villig", medan andelen som inte är villig utgörs av sammanlagda svar för "inte särskilt villig" och "inte alls villig".

Avslutningsvis görs en fördjupad analys av försvarsviljan bland yngre svarande, definierade som personer i åldern 18–29 år. I denna analys har svarande från de två urvalen slagits samman för att möjliggöra en mer tillförlitlig redovisning av resultaten efter bakgrund.

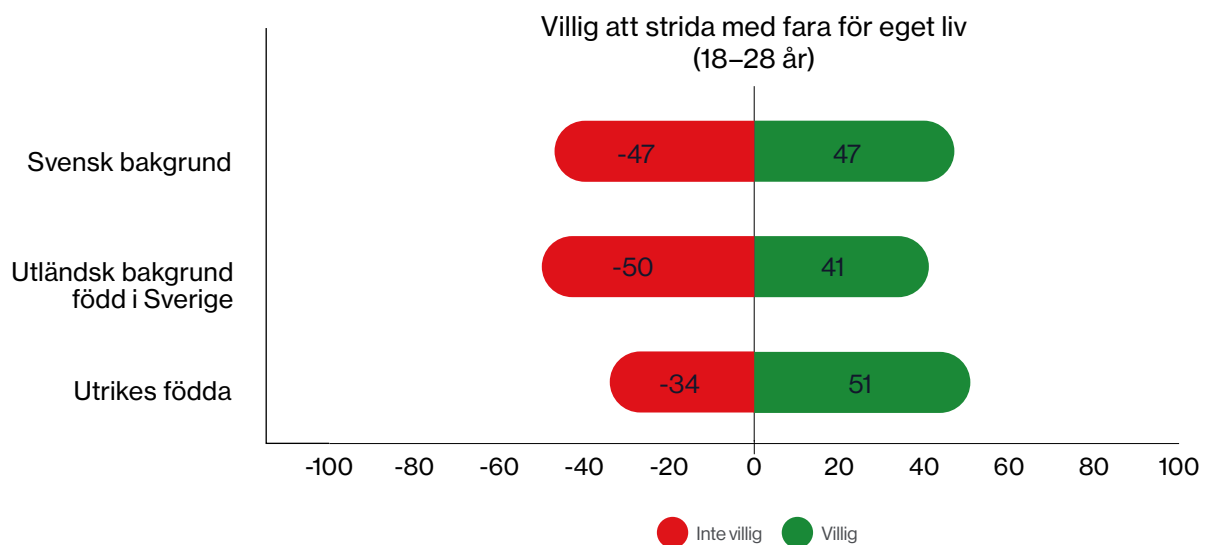
Bland unga med svensk bakgrund – här definierat som personer födda i Sverige med en eller två föräldrar som också är födda i Sverige – uppger knappt hälften att de är villiga att delta i en stridande funktion för nationens försvar. Motsvarande andel bland unga som är födda i ett annat land är något högre. Bland unga som är födda i Sverige men har två för-

äldrar som är födda i ett annat land är försvarsviljan däremot lägre än i de två övriga grupperna.

Sammantaget visar resultaten att skillnaderna i försvarsvilja bland yngre inte följer en enkel uppdelning mellan inrikes- och utrikesfödda, utan snarare speglar variationer inom gruppen med utländsk bakgrund. Att unga med utländsk bakgrund som är födda i Sverige uppvisar en något lägre försvarsvilja ligger i linje med en nyligen publicerad analys från FOI, baserad på mönstringsdata, som visar att denna grupp i högre utsträckning än både unga med svensk bakgrund och utrikesfödda unga är mer tveksamma till värnplikten.

FIGUR 7

Försvarsvilja vid ett militärt angrepp mot Sverige bland 18–29-åringar, efter bakgrund (procent).

Kommentar: Figuren visar andelen som uppger att de är villiga respektive inte villiga att delta i en stridande funktion för Sveriges försvar vid ett militärt angrepp, trots fara för det egna livet, bland personer i åldern 18–29 år. Resultaten redovisas uppdelat på personer födda i Sverige med en eller två föräldrar som också är födda i Sverige, personer födda i Sverige med två föräldrar som är födda i ett annat land samt personer som själva är födda i ett annat land och anges i procent. Resultaten redovisas sammanslaget för boende i utsatta områden och boende i övriga Sverige. Frågan som ställdes var: "I händelse av ett militärt angrepp på Sverige, hur villig skulle du vara att delta i en stridande funktion för nationens försvar, trots faran för ditt eget liv?" Andelen som är villig utgörs av sammanslagna svar för "mycket villig" och "ganska villig", medan andelen som inte är villig utgörs av sammanslagna svar för "inte särskilt villig" och "inte alls villig".

03.3

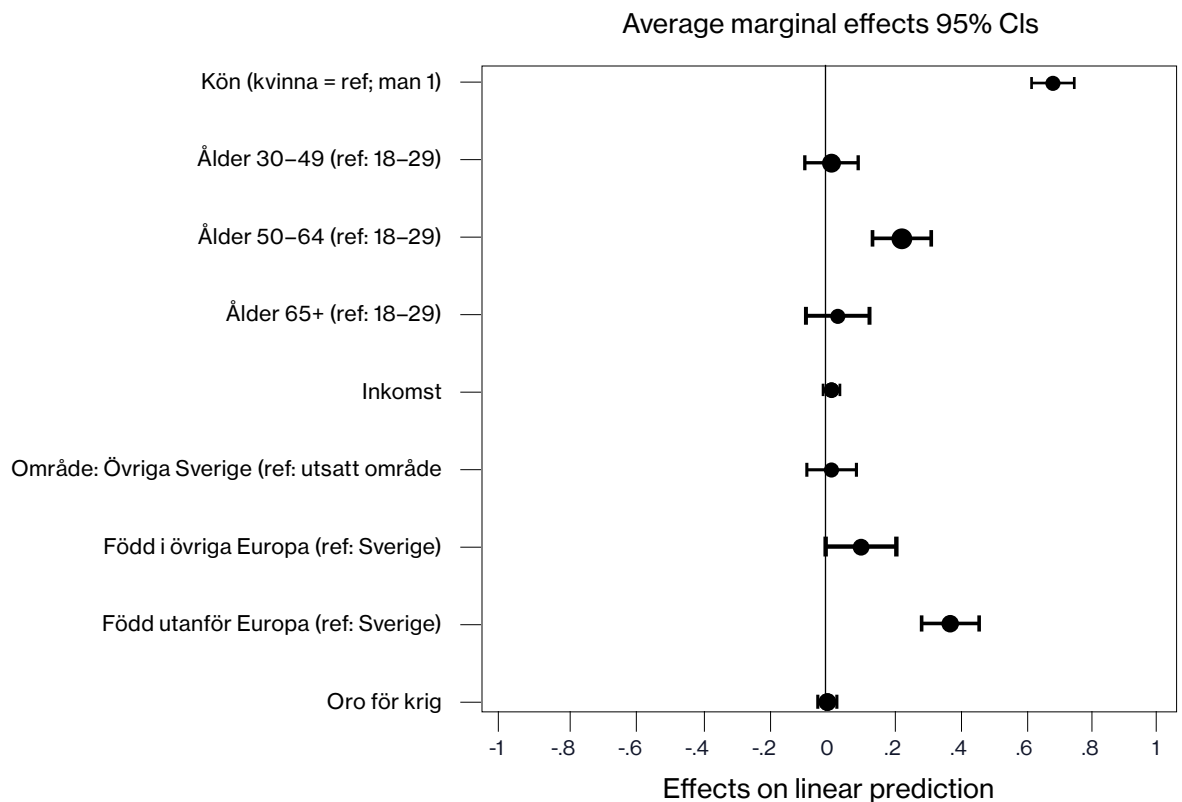
Fördjupade analyser av försvarsviljan

För att undersöka vilka faktorer som är kopplade till försvarsviljan har vi genomfört en multivariat regressionsanalys där försvarsviljan fungerar som vår beroende variabel – det vill säga den variabel vi vill förklara. I modellen inkluderas kön, ålder, inkomst, boendeområde, födelseregion samt oro för krig. Genom detta upplägg kan vi analysera sambanden mellan respektive faktor och försvarsviljan samtidigt som övriga faktorer hålls konstanta.

Resultaten från regressionsanalysen presenteras i figur 8, som visar genomsnittliga marginaleffekter med 95-procentiga konfidensintervall. Positiva koefficienter indikerar ett samband med högre försvarsvilja, medan negativa koefficienter indikerar ett samband med lägre försvarsvilja. Modellen har ett justerat R^2 -värde på 0,13, vilket innebär att den kan förklara omkring 13 procent av variationen i försvarsviljan.

FIGUR 8

Multivariat analys av försvarsviljan (conditional marginal effects 95% CI)

Kommentar: Figuren visar genomsnittliga marginaleffekter från en multivariat regressionsanalys (OLS) där försvarsviljan utgör den beroende variabeln. I analysen ingår kön, ålder, inkomst, boendeområde, födelseregion samt oro för krig som förklarande variabler. Endast svarande som har tagit ställning i frågan om försvarsvilja ingår i analysen. Positiva koefficienter indikerar att respektive kategori eller variabel är förknippad med en högre försvarsvilja, medan negativa koefficienter indikerar ett samband med lägre försvarsvilja. Konfidensintervallen avser 95 procent.

Figur 8 visar flera statistiskt signifikanta samband som i stor utsträckning bekräftar de mönster som framkom i de deskriptiva analyserna tidigare i rapporten. Kön framträder som den enskilt starkaste faktorn i modellen, där män uppvisar en tydligt högre försvarsvilja än kvinnor. Detta är ett stabilt resultat som ligger i linje med tidigare mätningar och tidigare forskning.

Även ålder har betydelse, men sambandet är inte linjärt. Jämfört med den yngsta åldersgruppen (18–29 år) uppvisar personer i åldern 50–64 år en signifikant högre försvarsvilja, medan övriga åldersgrupper inte skiljer sig statistiskt säkerställt från referensgruppen. Resultaten pekar därmed på att försvarsviljan är som högst i de övre medelåldrarna. Inkomst visar däremot inget statistiskt säkerställt samband med försvarsviljan i modellen, vilket indikerar

att ekonomiska skillnader har begränsad betydelse för försvarsviljan när andra bakgrundsfaktorer beaktas.

När det gäller boendeområde framträder inga signifikanta skillnader mellan personer som bor i utsatta områden och personer som bor i övriga Sverige. Däremot visar analysen tydliga skillnader kopplade till födelse-region. Personer födda utanför Europa uppvisar en signifikant högre försvarsvilja jämfört med personer födda i Sverige.

Slutligen visar resultaten att oro för krig inte har något självständigt statistiskt säkerställt samband med försvarsviljan i den multivariata modellen. Sammantaget indikerar analysen att försvarsviljan i första hand är kopplad till demografiska och bakgrundsrelaterade faktorer snarare än till individers upplevda oro.

04

Om undersökningen

04.1

Metodbeskrivning och genomförande

Undersökningen har genomförts av Indikator Opinion på uppdrag av Stiftelsen Järvaveckan. Deltagarna bjöds in via post och hade möjlighet att besvara enkäten på webben. Påminnelser skickades via sms och Kivra. Respondenterna kunde välja att besvara enkäten på svenska, engelska, arabiska eller somaliska. Datainsamlingen genomfördes mellan den 19 september och den 26 oktober och omfattar en undersökning bland boende i utsatta områden¹ med drygt 2 700 svar samt en riks-

täckande undersökning bland allmänheten med drygt 2 200 svar. Båda undersökningarna bygger på slumpmässiga urval. Antalet inkomna svar motsvarar en svarsfrekvens på 20 procent i utsatta områden och 34 procent i övriga Sverige, vilket är goda nivåer för denna typ av befolkningsundersökningar. Särskilt i utsatta områden – där boende generellt är betydligt svårare att nå – är 20 procent en mycket hög nivå i jämförelse med undersökningar riktade mot motsvarande målgrupper.

Representativitet

En genomgång av svarens sammansättning visar att materialet ligger nära de demografiska strukturerna i respektive population. I utsatta områden har 63 procent av de svarande utländsk bakgrund.

Det ligger något under den uppskattade andelen i populationen, men är fortsatt en hög nivå som ger goda förutsättningar för analyser av grupper som ofta är svåra att få med i liknande datainsamlingar.

Tilläggsurval och viktning

I undersökningen i utsatta områden genomfördes ett tilläggsurval av personer i åldern 18–29 år, vilket gav omkring 500 ytterligare svar från unga. Syftet var att skapa ett tillräckligt stort underlag för mer detaljerade analyser av denna grupp. För att totalskattningarna ska spegla populationens faktiska sammansättning har materialet viktats. I riksundersökningen har viktning genomförts uti-

från kön, ålder och partival i riksdagsvalet 2022. I undersökningen i utsatta områden har viktning gjorts utifrån kön och ålder, då information om partival saknas för denna population. Genom viktningen överensstämmer köns- och åldersfördelningen i det färdigbearbetade materialet med populationens struktur, samtidigt som tilläggsurvalet möjliggör mer finmaskiga analyser av de yngsta vuxna.

¹ Boende i Sveriges samtliga av Polismyndigheten definierade risk-, utsatta och särskilt utsatta områden.

04.2

Bakgrundsinformation

			Utsatta områden	
	Övriga Sverige	Utsatta områden	Svensk bakgrund	Utländsk bakgrund
<i>Kön</i>				
Kvinna	53	48	52	46
Man	47	52	48	54
Total	2 207	2 693	989	1 679
<i>Ålder</i>				
18–29	16	25	21	27
30–49	33	39	34	42
50–64	26	19	19	19
65+	25	17	26	11
Total	2 230	2 748	1 005	1 702
<i>Bakgrund</i>				
Svensk bakgrund	88	37	100	
Utländsk bakgrund	12	62		100
Total	2 204	2 707	1 005	1 702
<i>Hur viktig är religionen för dig i vardagen?</i>				
Mycket viktig	6	23	8	32
Ganska viktig	11	18	12	22
Inte särskilt viktig	34	24	26	24
Inte alls viktig	49	35	55	23
Total	2 214	2 721	1 004	1 697
<i>Är du svensk medborgare?</i>				
Ja	98	87	99	80
Nej	2	13	1	20
Total	2 212	2 726	1 005	1 700
<i>Hur länge har du bott i Sverige?</i>				
Mindre än 1 år		1		1
1–5 år	3	9		9
6–10 år	10	19		19
11–15 år	15	20		20
16–20 år	9	10		10
Mer än 20 år	62	42		42
Total	204	1 402	0	1 402

Kommentar: Tabellen visar den demografiska fördelningen bland de svarande i respektive kategori och läses kolumnvis. I materialet för utsatta områden ingår ett mindre tilläggsurval om cirka 500 personer i åldern 18–29 år, med syfte att kunna göra mer detaljerade nedbrytningar bland unga. Resultaten för utsatta områden speglar samtidigt den övergripande ålderssammansättningen i gruppen som helhet.

Fakta: 59 utsatta områden¹

De utsatta områdena definieras av Polismyndigheten och är indelade i olika grader av utsatthet: utsatta områden, riskområden, och särskilt utsatta områden.² Ett utsatt område är enligt Polismyndigheten ett geografiskt avgränsat område där kriminella har en påverkan på lokalsamhället

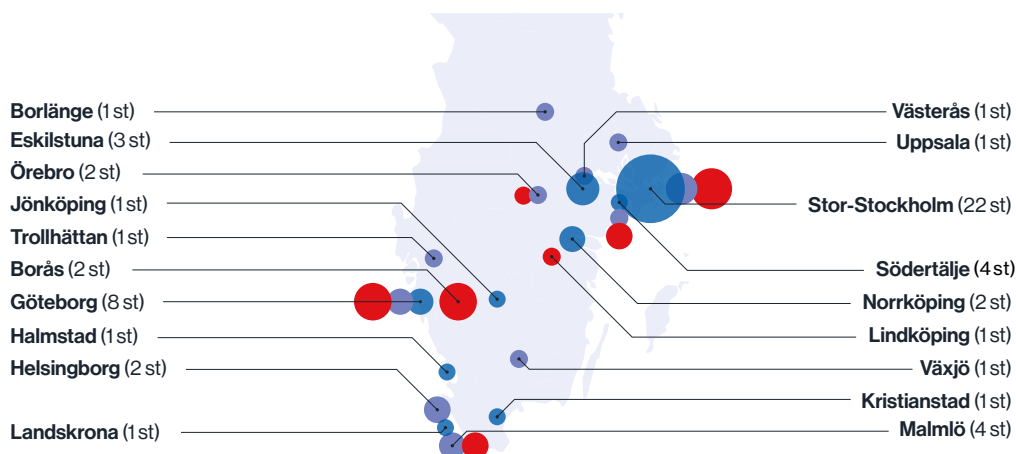
i olika grader. Områdena har även en låg socioekonomisk status och är hem till ca 570 000 svenskar, många med utländsk bakgrund och lägre ålder. Två av tre invånare har ännu inte fyllt 45 år.³ Rapporten bygger på Polismyndighetens lägesbild från den 1 december 2023.⁴

Utsatta områden

Polisens 59 utsatta områden 2023

Källa: Polisen

27 utsatta områden:

Gamlegården, Kristianstad. Grantorp/Visättra, Huddinge. Råslätt, Jönköping. Skiftinge, Eskilstuna. Vårby, Huddinge. Årby, Eskilstuna. Andersberg, Halmstad. Brandbergen, Haninge. Bredäng, Stockholm. Bäckby, Västerås. Finnsta, Järfälla. Fisksätra, Nacka. Fröslunda, Eskilstuna. Gårdsten, Göteborg. Hagsätra/Rågsved, Stockholm. Hisings Backa, Göteborg. Hässelby/Vällingby, Stockholm. Karlslund, Landskrona. Navestad, Norrköping. Saltskog, Södertälje. Sångvägen, Järfälla. Hagalund, Solna. Hageby, Norrköping. Jordbro, Haninge. Skogås, Huddinge. Storvreten, Botkyrka. Vårberg, Stockholm.

15 riskområden:

Biskopsgården, Göteborg. Dalhem/Drottninghög/Fredriksdal, Helsingborg. Gottsunda, Uppsala. Kronogården/Lextorp/Sylte, Trollhättan. Oxhagen/Varberga, Örebro. Södra Sofielund (Seved), Malmö. Söder, Helsingborg. Tjärna Ängar, Borlänge. Araby, Växjö. Fornhöjden, Södertälje. Holma/Kroksbäck/Bellevuegården, Malmö. Rissne/Hallonbergen, Solna. Valsta, Sigtuna. Tynnered/Grevgården/Opaltorget, Göteborg. Tureberg, Sollentuna.

17 särskilt utsatta områden:

Rinkeby/Tensta, Stockholm. Hjällbo, Göteborg. Husby, Stockholm. Alby, Botkyrka. Bergsjön, Göteborg. Halunda/Norsborg, Botkyrka. Hammar-kullen, Göteborg. Hovsjö, Södertälje. Lövgärdet, Göteborg. Norrby, Borås. Nydala/Hermosdal/Lindängen, Malmö. Ronna/Geneta/Lina, Södertälje. Skäggetorp, Linköping. Vivalla, Örebro. Fittja, Botkyrka. Hässleholmen/Hulta, Borås. Rosengård, Malmö.

¹Källa: Lägesbild över utsatta områden 2023, Polismyndigheten

²Källa: Polismyndigheten. Grafik: Anders Humlebo /TT.

³Källa: Järvaveckan Research: en rapport om Sveriges 61 utsatta områden

⁴I december 2025 uppdaterade Polismyndigheten lägesbilden. Då vissa utsatta områden samt särskilt utsatta områden har delats upp i två eller flera områden för ökad precision, skedde en teknisk ökning från 59 områden till 65 områden.

05

Kontakt- uppgifter

Ahmed Abdirahman

VD och grundare,
Stiftelsen Järvaveckan

ahmed.abdirahman@jarvaveckan.se
+46 (0)73 907 75 09

Edvin Boije

Vice VD & Projektledare,
Indikator Opinion

edvin.boije@indikator.org
+46 (0) 31 73 03119

JÄRVAVECKAN

research

2025©Järvaveckan

TALESPERSON Ahmed Abdirahman
VD och grundare,
Stiftelsen Järvaveckan

WEBBPLATS jarvaveckan.se

MAIL info@jarvaveckan.se